

Elrendelték a statáriumot.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Somogyi Szilveszter polgármestre csütörtökön hirdetményt bocsátott ki, amelyben értesíti a város lakosságát, hogy a temesvári katonai parancsnokság területére a hadseregőparancsnokság a *statáriumot* elrendelte. A hirdetmény egész terjedelmében a következő:

Értesitem a város lakosságát, hogy a cs. és kir. hadseregőparancsnokság a cs. és kir. temesvári katonai parancsnokság egész területére a *rögtönbíráskodást* az összes, a katonai büntető bíraskodás alá tartozó egyénekekkel szemben *kihirdette*.

Rögtönbíráskodási eljárásnak van helye, tekintet nélkül arra, hogy a hadrakelt sereg területének mely vidékén fekszik a tett- és ítélkezés helye:

Az összes tényleges katonai egyének és az összes a katonai büntető bíraskodás alá helyezés tekintetében a tényleges katonai egyénekekkel egyenrangú polgári egyének ellen:

1. A jogosulatlan toborzás büntette miatt.
2. Az esküvel fogadott katonai szolgálati kötelesség megszegésére való csábítás, vagy segélynyújtás és a szökevények számára nyújtott segély büntette miatt.
3. A kémkedés büntette és az állam hadiereje ellen irányuló más cselekmények miatt.
4. A felségárulás büntette miatt.
5. A felségsértés büntette miatt.
6. A közcsendháborítás büntette miatt.
7. A lázongás büntette miatt.
8. A vasutaknak, vagy az azokhoz tartozó építményeknek, szállítási és más eszközöknek, gépeknek, vagy azok üzemére szolgáló egyéb tárgyaknak gonoszságból való rongálása által elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntette miatt.
9. A gonosz cselekmények, vagy mulasztások által a vasutakon különösen veszélyes körülmények között elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntette miatt.
10. Az állami táviró gonoszságból való rongálása, vagy háborításai által elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntette miatt.
11. A k. b. t. 362. §-a szerinti nyilvános erőszakoskodás miatt az egyéb, a 8. §-ban fel nem sorolt esetekben, ha ezen büntetendő cselekmények katonai, vagy honvédségi kincstár tulajdonát képező, vagy azok kezelésében, vagy üzemében levő javakon követtetnek el, vagy ha tekintet nélkül ezen körülményre, az egy vagy több izbeni cselekmény folytán az okozott kár az ezer koronát meghaladja.
12. A gyilkosság, emberölés, gyújtogatás és rablás büntette miatt.
13. A lopás és sikkasztás büntette miatt, ha az egy, vagy több lopásból vagy sikkasztásból származó összeg az ezer koronát meghaladja; a sikkasztás és csalás büntette miatt, ha az egy, vagy több sikkasztásból, illetve csalásból származó összeg a kétezer koronát meghaladja.
14. Az őrszolgálati kötelességsértés büntette miatt, ha az őrszolgálati kötelességsértéséből a hadmivételre, a harctéren álló csapatok biztonságára, vagy az állami vagyona nézve nagy kár származott, vagy az eset körülményeihez képest származhatott volna.

B) Rögtönbíráskodásnak van helye még:

15. A fegyelem megsértése, elkövetve minden, a felebbvalóval szemben való erőszakos ellenszegüléssel, vagy személye ellen

irányuló tetteges bántalmazás által elkövetett függetlenségsértés büntette miatt.
- 16. A zendülés büntetése minden büntető esete miatt.
- 17. Lázadás büntette miatt.
- 18. Szökés büntette miatt, azonban az önként jelentkező szökevény rögtönbírói bíróságilag nem kezelhető, ha csak nem érdemelte ki más, a szökés mellett elkövetett büntetést a rögtönbíráskodási eljárást.
- 19. A más egyének szökésében való bűnrészeség büntette miatt.
- 20. A szökésben szövetkezés alakításával és a szökésre szövetkezésben való részvétel büntette miatt.
- 21. A gyávaság büntetése minden büntető esete miatt.
- 22. Fegyelem és rend háborításának büntette miatt: a) ha valaki az ellenséggel való ütközet alatt az előnyomulás, hátrálás, vagy valamely erődített helynek, vagy tábornak rohammal való bevétele, vagy hajó elfoglalása közben, mielőtt erre engedély adatnék, vagy épen kibocsátott tilalom dacára zsákmányolásra indul; b) ha valaki védképtelen, megsebesült, vagy betegen fekvő ellenséget kivetkőztet, vagy bántalmaz; c) ha valaki a legénység közül csapatját, vagy menetoszlopát, vagy azon különítményt, amellyel elküldött, nem ugyan gyávaságból, vagy szökési szándékból, de az előjárónak engedélye nélkül az ország lakosainak háborgatása végett elhagyta és csapatától több mint 2 órányira nem igazolható irányban találtatik.
- 23. A szolgálati szabályok általában való mellőzésének büntette miatt fegyvernek vagy lőszernek 10 koronán felüli értékben való eldobása, vagy eladása által.
- 24. Az öncsonkítás büntette miatt.
- 25. A lopás büntette miatt, ha az őrség, vagy fedezet legénysége azon jószágon, amelynek megőrzésére, vagy fedezetére kirendeltetett, követ el, vagy tudva enged meg lopást és több lopásból származó jószág összege vagy értéke az ötven koronát meghaladja.
- 26. A lopás büntette miatt, ha a katona bajtársát vagy felsőbbjét, vagy az utóbbi alárendeltjét meglopja és az egy vagy több lopásból származó jószág összege, vagy értéke a kétszáz koronát meghaladja.
- 27. A fosztogatás és abban való bűnrészeség büntette miatt, ha a fosztogatásból eredő elrejtett, eladott egy vagy több fosztogatásból megszerzett jószág értéke a száz koronát meghaladja.

C) A katonai büntető bíraskodás alá rendelt polgári egyének ellen: 1. A jogosulatlan toborzás büntette miatt. 2. Az esküvel fogadott katonai szolgálati kötelesség megszegésére való csábítás, vagy segélynyújtás és a szökevények számára nyújtott segély büntette miatt. 3. A kémkedés büntette miatt és az állam hadiereje ellen irányuló más cselekmények miatt.

A rögtönbíráskodásra vonatkozó határozmányok a kísérletre, részességre és büntetési segélyre teljes alkalmazást nyernek.

A felsorolt büncselekmények elkövetésétől a legnyomatékosabban óvok mindenkit, mivel mindenki, aki a kihirdetés után ily cselekményt elkövet, rögtöní bíróság elé kerül és ha már a cselekmény a törvény szerint kötél általi halállal büntethető, úgy ezzel, az egyéb büntettekénél pedig agyonlövés-sel fogják az illetőt büntetni. Szeged, 1916. szeptember 7. Dr. Somogyi Szilveszter, polgármester.

A székely Gábris szegedi tudománya.

Gábris, — mondom ma reggel az én me nekült székely családom élénkszemű fiaeskájának, — jól viseld magadat, szép esendben játszadozzál az udvaron, aztán egyszer-más-szor könyvet is lássak a kezében. (Mert csak ugy lesz hasznos polgára a hazának, ha tanulsz és jól viseled magadat.)

Gábris pedig szófogadó, illedelmes gyermek. Nem kell neki semmit kétszer mondan. Mióta nálunk van, még semmi panaszt sem hallottam rá. Eddig reggeltől-estig künn volt az udvaron vagy kertben s csak ebéd-vacsorához került elő. Főnti kijelentéseim óta azonban folyton a könyhát bújja és nagy buzgalommal lapozza a képeslapokat és újságokat. Édes anyjának folyton rendelkezésére kell állania és magyarázatokkal kell kísérnie a háborús képeket.

Délben, ebéd után aztán elővettem az én Gábrisomat és egy újságlapból olvastattam vele. Harmadik elemista, türethően silibizál, csak a számok összefüggőségét nem tudja még rendesen. Százig, ezerig csak elmegy valahogy, de azontul megáll a tudománya.

— Ide figyelj, Gábris, — mondom, látod ezeket a nagy betűket, olvasd csak el.

És Gábris rákezdi: Ada-ko-zunk az er-dé-lyi me-ne-kül-tek ja-vá-ra.

— Jól van. Nos, tovább.

— Huszonhat háromszáz tizenegyele korona.

— Nem jól van. Ezt így olvasd: Huszon-hatezerháromszáz tizenegyele korona a Dél-magyarország eddigi gyűjtése.

Gábris okosan néz rám és felvesz egy másik újságot.

— Nézze, bácsi, ezt a vastag bötüt is el-tudom ám olvasni. És olvassa: Elkészült a hadi adózók idej névsora. Ujjujj! Mennyi szám, ezt már igazán nem tudom elolvasni. Aszongya: Ko-vács Sándor 462, meg három zérus. Mennyi az?

— Az, fiam, 462 ezer korona.

— De sok pénz. Utána meg az van, hogy 23.250. Mit jelentenek ezek a számok? Tán ennyi fizetése van ennek a bácsinak?

— Nem, fiam, ez a bácsi ennyi hadiadót fizet a jövedelme után.

Gábris megértően böngész tovább: Katona Fe-renc 413, meg három zérus, az annyi mint 413 ezer korona. Ugy-e? De ez már nem fizet csak 20.750 korona adót. Mel-lis La-jos 312 ezer, fizet 15.750 koronát. Lip-pai Nagy Antal 144 ezer után 7250 koronát.

(Hosszas szünet. Látom, hogy Gábris egymás után szedi fel az újságokat a földről és lázasan keres valamit. Végre pityergős szájjal fordul felém:

— Hogy van az mégis, — kérdi, — hogy ezek a háromzérusos bácsik ninesenek benn ebben a névsorban itt, ni, az adakozunk alatt?

— Dehogy ninesenek, fiam, csak keresd tovább, majd megtalárod.

...És Gábris azóta folyton keresi a háromzérusos bácsik neveit, — amott...

(g. d.)

Régi és törmelék aranyért kurzus árakat fizet az

Általános forgalmi részvénytársaság

a következő beváltó helyeken:

Arany Károly cég

Kelemen-utca 11.

Beréngi János cég előbb Plósz Alajos

Klauzál-tér.

Fischer Testvérek cég

„Kék csillaggal” szemben Kárász-utca 2.

Fischer Testvérek cég

„Várnay”-val szemben Kárász-utca 10.